

“Crash Landing on You” การสื่อสารเรื่องราวความรักและสันติภาพ

ผ่านการเล่าเรื่องแบบนิทาน

“Crash Landing on You”: Communication of Love and Peace

through Tale-like Storytelling

สุภัทรา บุญปัญญาโรจน์ *Supatra Boonpanyarote**

วันรับบทความ 25 กันยายน 2563 / วันแก้ไขบทความ 29 กุมภาพันธ์ 2564 / วันตอบรับบทความ 4 กุมภาพันธ์ 2564

บทคัดย่อ

ปรากฏการณ์ความสำเร็จของละครซีรีส์ "Crash Landing on You" (“ปักหมุดรักฉุกเฉิน”) จากประเทศเกาหลีใต้ที่นำเสนอผ่าน Netflix ไปยังทั่วโลกในช่วงเดือนธันวาคม 2562 - กุมภาพันธ์ 2563 แล้วได้รับความนิยมนั้นเป็นที่กล่าวขวัญไปทั่วประเทศเกาหลี ทั่วทวีปเอเชีย ยุโรป ตลอดจนอเมริกา ผู้เขียนบทความใช้วิธีการรับชมซีรีส์ดังกล่าวแต่ละตอนแล้ววิเคราะห์เนื้อหาด้วยแนวคิดการเล่าเรื่องแบบนิทาน ผลการวิเคราะห์พบว่าความสำเร็จดังกล่าวเป็นผลมาจากการเล่าเรื่องแบบนิทานที่ซับซ้อนเข้าไปในสถานการณ์ที่จำลองความเป็นจริง อันเป็นเสมือนการนำพาผู้ชมลึกลงเข้าไปสู่โลกแห่งความสุขแบบนิทาน ขณะเดียวกันก็สื่อสารความหวังในสันติภาพของเกาหลีใต้และเกาหลีเหนือผ่านบทบาท ฉากและเรื่องราวความรักระหว่างหญิงสาวเกาหลีใต้กับทหารหนุ่มเกาหลีเหนืออันเป็นความรักที่มีหนทางสมหวังได้ยากยิ่ง เมื่อวรรณกรรมมีหน้าที่หนึ่งคือให้ความหวังกับมนุษย์ ดังนั้นการที่ผู้ชมคาดหวังให้ตัวละครฟันฝ่าและสมหวังในรักแม้จะต้องยอมรับและอดทนต่อข้อจำกัดต่างๆ คือภาพแทนที่ผู้เขียนพยายามสื่อสารความหวังในสันติภาพที่ผู้คนต้องยอมรับข้อจำกัดบางประการอันไม่สามารถเนรมิตได้ดังใจทุกประการ ละครซีรีส์ "Crash Landing on You" นับเป็นหนึ่งในเครื่องมือทางการเมืองผ่านอำนาจทางวัฒนธรรมของผู้จัดทำชาวเกาหลีใต้ที่ต้องการรื้อบอกชาวโลกว่า “ประเทศของฉันทั้งมีความพยายามจะสร้างสันติภาพกับชาวเกาหลีเหนือต่อไป”

คำสำคัญ: การสื่อสารการเมือง การเล่าเรื่องแบบนิทาน ซีรีส์เกาหลี ละครประโลมโลก อำนาจทางวัฒนธรรม

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาคติชนวิทยา ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
อีเมล paper_poo@hotmail.com

Abstract

The exultantly mediated phenomenon of the "Crash Landing on You", a series from South Korea, was launched via Netflix from December 2019 - February 2020. Consecutively, it became overwhelmingly acclaimed throughout South Korea, Asia, Europe as well as United States of America. The author of this article watched each of the series episodes and analyzed its content based on tale-like narration. The results showed that the achievement of the series is on account of the juxtaposition of tale-like narration with simulated reality that allows the audience to escape into the retreatful realm of tale-like happiness. Concurrently, the content along with the presentation of the series could communicate an idea of hope for peace in South Korea and North Korea through roles, scenes and love stories between a South Korean woman and a young North Korean soldier, a love on the edge of unfulfillment. Literature carries on a function to bestow hope upon humans. Therefore, the fact that the audiences' anticipation of dramatis personae to fulfill their love and overcome life's limitations is the image of hope for peace of which people try to achieve at the expense of tolerating some constraints. "Crash Landing on You" is considered as a political instrument with soft power which South Korean producer implements to speak out to the world that "My country is still trying to create common peace with North Korean"

Keywords: Political communication, Tale-like storytelling, Korean series, Melodrama, Soft Power

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ความนิยมของผู้คนทั่วโลกที่มีต่อละครซีรีส์ "Crash Landing on You" (“ปีกหมุดรักฉุกเฉิน”) ซึ่งมีเนื้อหาและการดำเนินเรื่องในรูปแบบละครประโลมโลกเกี่ยวกับความรักที่แทบเป็นไปได้ระหว่างนายทหารหนุ่มชาวเกาหลีเหนือกับนักธุรกิจสาวชาวเกาหลีใต้ ส่งผลให้ผู้ชมละครซีรีส์ดังกล่าวเอาใจช่วยให้ความรักของทั้งสองคนประสบความสำเร็จ เหตุการณ์ในเรื่องส่วนใหญ่มีฉากเป็นสังคมปิดแบบเกาหลีเหนือทำให้หลายคนตั้งคำถามว่า สิ่งที่ปรากฏอยู่ในละครมีความเป็นไปได้แค่ไหน เพราะแม้ว่าละครซีรีส์ดังกล่าวจะระบุไว้ก่อนการนำเสนอแต่ละตอนว่า ฉาก การกระทำ และทุกอย่างในละครซีรีส์เรื่องนี้เป็นเหตุการณ์สมมุติ แต่ก็สร้างเพื่อให้เกิดความสมจริงสมจังตามทฤษฎีวรรณกรรม “ฟักจิอัน” ผู้เขียนบทละครซีรีส์เรื่องนี้ เริ่มคิดแก่นเรื่องของละครมาตั้งแต่ปี 2551 หลังจากที่ได้อ่านข่าวว่า นักแสดงสาวคนหนึ่งล่องเรือลงทางไปถึงชายแดนเกาหลีเหนือในช่วงการเก็บข้อมูล เธอได้ลงพื้นที่ไปสัมภาษณ์วิถีชีวิตรวมถึงความคิดของคนจำนวนมาก ทั้งที่เคยอยู่และเคยเดินทางไปเกาหลีเหนือ เพื่อนำมาผสมผสานกับจินตนาการในการสร้างเรื่องราวให้ออกมาสมจริงที่สุด (เจิมสิริ เหลืองสุภรณ์, 2563: www.thestandard.com) นอกจากนี้ ผู้เขียนบทยังมีผู้ช่วยเขียนบทซึ่งเป็นผู้ลี้ภัยชาวเกาหลีเหนือ และมีผู้เชี่ยวชาญหลายแหล่งช่วยตรวจทานความถูกต้องของข้อมูล ดังนั้น ภาพของชาวเกาหลี

เหนือที่นำเสนอในละครซีรีส์ปักหมุดรักฯ จึงแสดงพลวัตของชีวิตเกาหลีเหนือในยุคปัจจุบัน (จักรกริช สังขมณี, 2563 : www.the101.world) เมื่อผู้เขียนบทนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเกาหลีเหนือมาผสมผสานกับจินตนาการสร้างละครซีรีส์ในรูปแบบการเล่าเรื่องแบบนิทาน โดยสอดแทรกความหวังเรื่องสันติภาพระหว่างเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ จึงทำให้ผู้เขียนบทความนี้สนใจวิเคราะห์ละครซีรีส์ดังกล่าวด้วยแนวคิดการดำเนินเรื่องแบบนิทาน

นิทานและการเล่าเรื่องแบบนิทาน

นิทานถือเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะที่เป็นพื้นฐานวรรณกรรมของทุกสังคม ไม่ว่าจะเป็นวรรณกรรมเก่าแก่สักเพียงใด หรือเป็นวรรณกรรมดีเด่นยอดเยี่ยมอย่างไร มักปรากฏร่องรอยของนิทานบ้างไม่มากก็น้อย เนื่องจากนิทานเป็นรูปแบบของวรรณกรรมที่มนุษย์ใช้ปลอบประโลมใจก่อนจะมีตัวหนังสือเขียนเป็นเรื่องราวตามจินตนาการ ส่วนประกอบของนิทาน ได้แก่ โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ฉาก ตัวละคร ตัวละครเอก

โดยทั่วไปแล้ว โครงเรื่องของนิทานมักเรียบง่ายและตรงไปตรงมา เหตุการณ์และบทบาทของตัวละครในเรื่องดำเนินไปอย่างรวดเร็ว โครงเรื่องของนิทานจำนวนมากมีส่วนประกอบพื้นฐานอยู่อย่างหนึ่ง คือ การซ้ำ (repetition) ส่วนแก่นเรื่องของนิทาน มักเป็นความแปลกประหลาดมหัศจรรย์ การเดินทางเพื่อผจญภัย หรือการแสดงออกถึงโครงสร้างจิตใจของมนุษย์ ฉากที่ปรากฏในนิทาน มี 2 แบบ ได้แก่ โลกแห่งความมหัศจรรย์ หรือสิ่งที่แปลกออกไปจากชีวิตประจำวัน และโลกแห่งความเป็นจริงหรือโลกในชีวิตประจำวัน นิทานทั่วไปมักเริ่มต้นด้วยการกำหนดให้ตัวละครมีชีวิตอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริงก่อน ต่อมาเมื่อเหตุให้ต้องเข้าไปอยู่ในโลกแห่งความมหัศจรรย์หรือโลกที่แปลกไปจากชีวิตประจำวัน การเล่าเรื่องมักเดินเรื่องไปข้างหน้า ไม่มีการการเล่าเรื่องแบบย้อนหลัง ตัวละครในนิทานมักเป็นตัวละครมิติเดียว (flat dimension) และเป็นสัญลักษณ์ของความคิดอย่างสมบูรณ์แบบหรือความชั่วร้ายอย่างสุดขีด นิทานมีลักษณะพิเศษที่ตัวละครเอกซึ่งเป็นศูนย์กลางของเรื่อง และเกี่ยวข้องกับตัวละครรองอื่น ๆ ลักษณะเด่นของตัวละครเอกในนิทาน คือ ความมีคุณภาพ เช่น ความเฉลียวฉลาด เขวามปัญญา ไหวพริบ ความสุขุมรอบคอบ ความอดทนอดกลั้น ที่ช่วยให้บรรลุความสำเร็จดังที่ปรารถนา เรื่องมักจบแบบสุขนานุกรมหรือความสำเร็จของตัวละคร (กุหลาบ มลลิกะมาส, 2519: 99 – 100; เจือ สตะเวทิน, 2517: 16; ปราณี เชียงทอง, 2526: 70; วิเชียร ณ นคร, 2531: 25 – 28; เสาวลักษณ์ อนันตศานต์, 2557: 243-277) เพื่อสร้างความสุขหรือความหวังให้กับมนุษย์

เปิดเรื่องด้วยความโรแมนติกของฉากและวิถีชีวิตแบบนิทาน...ความบริสุทธิ์และการเปลี่ยนแปลง

ละครซีรีส์เรื่อง Crash Landing on You (ปักหมุดรักฉุกเฉิน) จากประเทศเกาหลีใต้ ที่นำเสนอผ่าน Netflix ไปทั่วโลกในช่วงเดือนธันวาคม 2562 - กุมภาพันธ์ 2563 นำเสนอชีวิตความรักของชายหนุ่มเกาหลีเหนือกับหญิงสาวชาวเกาหลีใต้ นางเอกเล่นร่มร่อนแล้วบังเอิญเกิดพายุ หมุนพัดเธอเข้าไปในเขตปลอดทหารเกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้ จนได้พบกับพระเอก (ละครซีรีส์ตอนที่ 1) ต่อมาเธอพยายามหนี แต่ก็พลัดหลงเข้าไปในหมู่บ้านทหาร ณ ชายแดนเกาหลีเหนือ-ใต้ จนพบกับพระเอกอีกครั้ง (เหตุบังเอิญมักเกิดขึ้นเสมอในนิทานหรือนิยาย) ณ หมู่บ้านแห่งนี้เอง ที่ละครซีรีส์ (ตั้งแต่ตอนที่ 2) พยายามเปิดเผยวิถีชีวิตแบบชาวบ้านธรรมดาๆ ของเกาหลีเหนือ อันเป็นการพาผู้ชมหนีไปยังโลกแห่งความจริง โดยการสร้างฉากที่นางเอกหลงเข้าไปในดินแดน

เกาหลีเหนือ เหมือนหนึ่งตัวละครเอกในนิทาน ที่เดินทางไปยังดินแดนซึ่งไม่คุ้นเคย เต็มไปด้วยความประหลาดประหลึงหรือความสวยงามที่วิเศษ อันเป็นลักษณะสำคัญของนิทานที่ตัวละครมักเดินทางออกจากบ้านเมือง อันเป็นชีวิตปกติวิสัยไปยังดินแดนอื่นที่แปลกไปจากชีวิตเดิมๆ (เสาวลักษณ์ อนันตศานต์, 2538: 70-83) ผู้คนทั่วโลกแทบไม่เคยเห็นชีวิตของชาวบ้านในดินแดนเกาหลีเหนือ ฉากที่ละครซีรีส์นี้พยายามจะให้ผู้ชมรับรู้รับทราบคือภาพจำลองชีวิตอันบริสุทธิ์ของชาวบ้านเกาหลีเหนือ ที่พึ่งพาอาศัยกันและมีความรักความสามัคคีในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในละครซีรีส์ตอนที่ 2 3 4 5 6 และ 9 เช่น วิถีชีวิตที่เกี่ยวกับอาหาร เมื่อชาวบ้านเกาหลีเหนือร่วมกันทำกิมจิเอาไว้กินตลอดฤดูหนาว หรือห้องเก็บกิมจิใต้ดินที่นางเอกผู้มาจากเกาหลีใต้ (ดินแดนอันทันสมัย) ประหลาดใจในภูมิปัญญาการเก็บรักษาอาหารที่เป็นธรรมชาติและไม่มีพิษภัย พลทหารเกาหลีเหนือที่มีความสุขกับชีวิตง่าย ๆ กินอาหารธรรมดาแต่แลดูน่าเอร็ดอร่อย การใช้ถ่านติดไฟเป็นเรื่องนำติดต้นสำหรับคนในสังคมทันสมัย หรือการยอมเสียสละเพื่อคนที่เคารพรักอยู่เสมอ ที่สำคัญคือ แม้ว่าผู้คนในหมู่บ้านจะเติบโตในประเทศปิด มีความเป็นอยู่ยากลำบากไม่ทันสมัยนัก แต่ก็ทำให้จิตใจของพวกเขายังคงใสซื่อ มองโลกในแง่ดีมากยิ่งขึ้นกว่าคนในเมืองใหญ่ (เจิมสิริ เหลืองศุภภรณ์, 2563: www.thestandard.co) จึงเป็นเสมือนการนำพาผู้ชมเข้าไปสู่โลกแห่งความโรแมนติก ซึ่งให้ความสำคัญกับจินตนาการ อารมณ์ และความรู้สึก มากกว่าเหตุผลและรูปแบบที่เคร่งครัด (สรรรควัฒน์ ประดิษฐพงษ์, 2543: บทคัดย่อ) เฉกเช่นในนิทาน

ชาวบ้านเกาหลีเหนือที่ละครซีรีส์เรื่องนี้พยายามสื่อสารถึง ก็เป็นเหมือนกับผู้คนทั่วโลก คือต้องการความสะดวกสบายและทันสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สินค้าในตลาด ชาวบ้านเกาหลีเหนือพอใจและตื่นตื่น เมื่อได้เห็นและได้ซื้อสินค้าจากเกาหลีใต้ในละครซีรีส์ตอนที่ 2 3 4 5 6 และ 8 ซึ่ง จักรกริช สังขมณี (2563 : www.the101.world) ได้ระบุถึงวัฒนธรรมการซื้อขายสินค้า ณ ตลาดนั้นว่า ความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดมากที่สุดเรื่องหนึ่ง คือ กระแสบริโภคนิยม (consumerism) และความสัมพันธ์ในระบบตลาด (market-based relations) ซึ่งกลายเป็นวิถีชีวิตรูปแบบใหม่ในเกาหลีเหนือ เมื่อตลาดในลานโล่งกว้าง (จ้ไหลบ่างมาตัง) เริ่มปรากฏและเติบโตขึ้นเรื่อยๆ หลังสภาวะอดอยากและความล้มเหลวของรัฐในการกระจายอาหารและเครื่องใช้ในช่วงหลังทศวรรษ 1990 ตลาดการแลกเปลี่ยนสินค้าและเงินตราเริ่มเกิดขึ้นในพื้นที่ห่างไกลบริเวณหมู่บ้านชายแดน แล้วขยายตัวไปในพื้นที่หมู่บ้านและเมืองในภายหลัง ในละครซีรีส์ปกหมุดรักฯ นี้ ผู้ชมได้เห็นตัวละครเลือกซื้อสินค้าในจ้งมาตัง สินค้าเหล่านี้มีที่มาหลากหลาย ทั้งที่ผลิตในเกาหลีเหนือมาจากประเทศเพื่อนบ้านอย่างจีน รัสเซีย และลักลอบนำเข้าจากเกาหลีใต้ นอกเหนือจากสินค้าที่เป็นวัตถุสิ่งของแล้ว จ้งมาตังยังจำหน่ายสินค้าทางวัฒนธรรมอย่างภาพยนตร์ ละครซีรีส์ และรายการทีวีจากเกาหลีใต้อีกด้วย แม้ว่าทางการจะห้ามซื้อขายสินค้าจากเกาหลีใต้ แต่ก็ยังมีการลักลอบนำเข้าสินค้าและวัฒนธรรมจากเกาหลีใต้ เปรียบเช่นการที่ตัวละครคือนางเอกพลัดหลงเข้าไปในเกาหลีเหนืออย่างไม่ได้ตั้งใจและพระเอกซึ่งเป็นชายหนุ่มเกาหลีเหนือได้พบกับนางเอก (ตั้งแต่เนื้อหาในละครซีรีส์ตอนที่ 2) ว่า “อย่าเผยแพร่ความคิดเกาหลีใต้ที่นี่” แต่ในท้ายที่สุดพระเอกก็ตกหลุมรักนางเอก ไม่ต่างจากความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อสินค้าและแนวคิดต่างๆ ไหลบ่าเข้ามาจากต่างประเทศ จึงย่อมส่งผลต่อสังคมเกาหลีเหนืออย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ละครซีรีส์ปกหมุดรักฯ สามารถเสริมสร้างหลักจิตวิทยาเชิงบวก ที่ต้องการเน้นเรื่องชีวิตที่ดี (the good life) จึงออกแบบซีรีส์ให้เป็นรูปแบบเรื่องราวของรักโรแมนติก (Romantic Comedy) ที่สามารถสร้างความสุขให้แก่ผู้รับชม ผ่านเรื่องราวและบทสนทนาที่ทำให้เกิดความรู้สึกอันลึกซึ้ง ดังที่ แมทธิว กริชซาร์ด (Matthew

Grizzard) นักวิชาการด้านการสื่อสารจากมหาวิทยาลัยบัฟฟาโล รัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ได้ระบุว่า การดูหนังหรือละครแนวรักโรแมนติก ส่งผลให้เกิดความคิดเชิงบวกและทำให้สุขภาพจิตดีขึ้น กริซซาร์ดได้ทำการวิจัยโดยให้นักศึกษาดูหนังรักโรแมนติกแล้วติดตามผลว่านักศึกษาจะเกิดความรู้สึกอย่างไร ผลการวิจัยพบว่า เกิดสุขภาพจิตดีขึ้นได้แก่ การดูแลเอาใจใส่ ความเป็นธรรม ความซื่อสัตย์ และความเคารพต่อหน้าที่ (ปีนเพชร ภูเขาพล, 2563 : www adaybulletin.com) อย่างไรก็ตาม บรรยากาศที่เอื้ออาหารกันในหมู่บ้านเกาหลีเหนือ อันเป็นภาพแห่งความตึงเครียดเหมือนดั่งเมืองในนิทานในละครซีรีส์เรื่องนี้ กลับถูกวิพากษ์วิจารณ์จากพรรคการเมืองชาตินิยมของเกาหลีใต้ว่า เป็นการสร้างภาพเกินจริง ดังที่มีข่าวว่าพรรคการเมืองแห่งหนึ่ง คือ พรรคคริสเตียนเสรี (Christian Liberal Party) ได้แจ้งความฟ้องร้องสถานีโทรทัศน์ TVN โทษฐานนำเสนอภาพเกาหลีเหนือที่ “ปกตีสวยและมีเสน่ห์” มากจนเกินไป การนำเสนอภาพลักษณะดังกล่าวถูกตีความว่าเป็นการยอมรับและฝึกฝนในเกาหลีเหนือ ซึ่งขัดกับกฎหมายความมั่นคงของชาติ (จักรกริช สังขมณี, 2563 : www.the101.world) ในขณะที่ “อูรี มินจกกีรี” นักเขียนบทความทางสื่อออนไลน์ชาวเกาหลีเหนือ ที่มักเผยแพร่โฆษณาชวนเชื่อของรัฐบาลเกาหลีเหนือ ได้เขียนบทบรรณาธิการโจมตีว่า ละครซีรีส์ “ปกตีสวย” มีเนื้อหาต่อต้านเกาหลีเหนือ โดยการปลอมแปลง เติมแต่งอย่างไร้สาระ และมีเนื้อหาดูหมิ่นชาวเกาหลีเหนือ ซึ่งแท้จริงแล้ว ทั้งหมดนี้เป็นความพยายามอย่างยิ่งยวดในการโฆษณาชวนเชื่อเชิงยุทธศาสตร์ (คมกริช ดวงมณี, 2563 : www.sanook.com)

การดำเนินเรื่องผ่านตัวละครมิติเดียวแบบนิทานเพื่อเปิดเผยอุปสรรคของการรวมชาติ

ผู้เขียนบทความเห็นว่า ทีมงานผู้ผลิตย่อมเตรียมรับมือกับความเห็นที่แตกต่างจากหลากหลายฝ่าย ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น สิ่งเหล่านี้ได้ตอกย้ำว่า ละครซีรีส์เรื่องนี้ต้องการเผยให้เห็นถึงอุปสรรคของสันติภาพว่า ในเบื้องต้นมาจากทิฐิและความชั่วร้ายของผู้คนทั้งสองฝั่ง โดยสะท้อนผ่านบุคลิกภาพแบบตัวละครมิติเดียว (Flat Character) ของตัวละครทั้งสองฝั่ง ที่มีความโหดเหี้ยมและร้ายกาจไม่แตกต่างกัน แม้จะมีภาพความโรแมนติก แต่ละครซีรีส์เรื่องนี้ก็พยายามสะท้อนว่า ผู้คนทั้งสองฝั่งไม่ได้แตกต่างกันเลยในเรื่องรักโลกโกรธหลงและความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม เห็นได้จากการคอร์รัปชัน การแย่งชิงอำนาจ การติดสินบน ที่ปรากฏอยู่บ่อยครั้ง ทั้งในพรรคคอมมิวนิสต์เกาหลีเหนือและระบบบริหารธุรกิจของครอบครัวทุนเสรีในเกาหลีใต้ที่ต่อสู้แย่งชิงตำแหน่งกันแม้จะเป็นครอบครัวเดียวกัน ดังนั้น ละครซีรีส์เรื่องนี้จึงสะท้อนให้เห็นรูปแบบสังคม ทั้งในระดับย่อยและระดับที่สูงขึ้นไป ว่าเป็นการรวมเอามนุษย์หลากหลายความคิดความเชื่อเข้าไว้ด้วยกัน ต้องเรียนรู้และก้าวข้ามให้ผ่าน เอาชนะความผิดพลาดของมนุษย์ที่เชื่อในอำนาจและผลประโยชน์ (เจิมสิริ เหลืองศุภกรณ์, 2563: www.thestandard.com) ทำให้เข้าใจได้ว่า การสร้างสันติภาพของเกาหลี ทั้งเหนือและใต้ ไม่ใช่เรื่องที่เป็นไปโดยง่าย จำเป็นต้องเอาชนะอุปสรรคหลายประการเช่นกัน

สัญลักษณ์ที่ปรากฏซ้ำๆ เพื่อเปิดเผยอุปสรรคของการรวมชาติ ...คือการแบ่งเขตแดน

นอกจากอุปสรรคของการรวมชาติที่สื่อสารผ่านการสร้างตัวละครแล้ว ละครซีรีส์เรื่องนี้ยังสื่อสารผ่านฉากอันเป็นสัญลักษณ์ที่ปรากฏซ้ำๆ นั่นคือ การใช้ฉาก ณ เส้นแบ่งเขตแดน เพื่อบ่งบอกถึงการแบ่งแยกและการแบ่งเขาแบ่งเรา เส้นแบ่งเขตแดนเกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้ตั้งอยู่ประมาณ เส้นรุ้ง (Latitude) ที่ 38 องศาเหนือ และมีหมู่บ้าน “ปันมุนจอม” อยู่ในเขตปลอดทหาร (Demilitarized Zone: DMZ) ซึ่งนับเป็นเขตปลอดทหารเพียงจุดเดียวที่อนุญาตให้มีทหารประจำการได้ เพราะถือเป็นเขตความมั่นคงร่วม (Joint Security Area: JSA) ที่เป็นพื้นที่เจรจาทางการทูตและการทหารระหว่างทั้งสองฝ่ายอีกด้วย เขตปลอดทหาร (DMZ) เป็นพื้นที่กว้างประมาณ 4 กิโลเมตร ที่เป็นกันชนระหว่างเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ โดยวัดจากเส้นเขตแดนขึ้นไปทางฝั่งเหนือ 2 กิโลเมตร วัดลงมาทางฝั่งใต้ 2 กิโลเมตร และมีความยาวประมาณ 248 กิโลเมตร ตามแนวอนของคาบสมุทรเกาหลี เป็นพื้นที่ห้ามทหารและพลเรือนเข้ามาโดยไม่ได้รับอนุญาต มีด่านตรวจและหอสังเกตการณ์อยู่เป็นระยะ ผู้ที่เข้าไปได้คือทหารหรือเจ้าหน้าที่ ที่ได้รับอนุญาตแล้วเท่านั้น (ดำรง ฐานดี, 2546: อัดสำเนา)

แม้จะมีเส้นแบ่งเขตแดนขวางกั้นเพื่อแบ่งคนเกาหลีทั้งสองฝั่งออกจากกัน แต่ละครซีรีส์เรื่องนี้ก็สร้างความหวังให้แก่ผู้คนที่ทั้งสองดินแดน ผ่านเรื่องราวความรักของพระเอกกับนางเอก ที่อยู่กันคนละดินแดน ใช้ชีวิตแตกต่างกันราวกับเส้นขนานที่ไม่มีวันบรรจบกันได้ (เปรียบดังอุดมการณ์ทางการเมืองการปกครองที่ต่างกัน) เริ่มตั้งแต่ละครซีรีส์ตอนที่ 1 ที่นางเอกคือนักธุรกิจสาวชาวเกาหลีใต้ประสบอุบัติเหตุ เมื่อร่มร้อนของเธอพลัดหลงเข้าไปตกลงที่เขตปลอดทหารเกาหลีใต้ - เกาหลีเหนือ (DMZ) จึงได้พบกับพระเอกคือทหารหนุ่มชาวเกาหลีเหนือ ต่อจากนั้น เรื่องราวความรักข้ามเขตแดนจึงเริ่มขึ้น ณ พื้นที่เขตปลอดทหารนี้

การสื่อสารสัญลักษณ์แห่งความรักของทั้งสองประเทศผ่านเส้นแบ่งเขตแดนกลางป่าได้อย่างน่าสนใจ คือฉากในตอนที่ 9 เมื่อพระเอกเดินเท้ามาส่งนางเอกกลับไปยังเกาหลีใต้ แล้วยอมลดทิว โดยก้าวเข้ามาในเขตปลอดทหารเพื่อจูบลานางเอก ผู้เขียนบทความมองบทบาทของพระเอกและนางเอก ณ พื้นที่นี้ ว่าอาจเป็นเพราะนักเขียนต้องการจะสื่อว่า คนทั้งสองประเทศสามารถแสดงความรักต่อกันได้ ณ เขตปลอดทหารนี้เท่านั้น หรือทั้งสองฝ่ายต้องไม่ใช่กำลังทางทหารจึงทำให้สันติภาพบังเกิดขึ้น หากมองย้อนกลับไปพิจารณาการเจรจาสันติภาพระหว่างผู้นำเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ ณ หมู่บ้านปันมุนจอม ในวันที่ 27 เมษายน 2561 ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรกในรอบ 11 ปี ผู้นำของเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ออกแถลงการณ์ร่วมกันหลังจากการประชุมดังกล่าวว่าจะสร้างสันติภาพเพื่อยุติสงครามเกาหลีที่ดำเนินต่อเนื่องมานานมากกว่า 60 ปี (ไทยพีบีเอสนิวส์, 2561: <https://news.thaipbs.or.th>)

อย่างไรก็ตาม หลังจากการแถลงการณ์ร่วมเมื่อปี 2561 トラบจนถึงปัจจุบัน สันติภาพของทั้งสองประเทศยังไม่คืบหน้ามากนัก หากพิจารณาเนื้อเรื่องที่พระเอกต้องถูกส่งตัวกลับไปยังเกาหลีเหนือหลังจากที่ลักลอบเข้ามาหานางเอกและตามจับผู้ร้าย ณ เกาหลีใต้นั้น ฉากการส่งตัวพระเอกกลับเกาหลีเหนือในละครซีรีส์ตอนที่ 16 (ภาพ 01) สื่อสัญลักษณ์ถึงเส้นแบ่งเขตแดนอย่างชัดเจน นับเป็นฉากสะท้อนอารมณ์ผู้ชมอย่างมาก เพราะก่อนที่พระเอก-นางเอกจะถูกพรากจากกัน ทั้งสองคนกอดกันร้องไห้ ขณะที่หน่วยงานความมั่นคงทั้งสองฝ่ายต่างก็เล็งปืนใส่กัน ณ ถนนทางหลวงอันเป็นเส้นแบ่งเขตแดนเกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้ ที่เขียนว่า “สันติภาพ” นับเป็นภาพแสดงความย้อนแย้ง (paradox) ที่สามารถสร้างความรู้สึกได้ว่า “สันติภาพ” ยังไม่เกิดขึ้นจริง

ความพยายามสร้างสันติภาพ...จากการใช้อุณหภูมิความทรงจำร่วม

เมื่อละครซีรีส์เรื่องนี้ฉายภาพว่าสันติภาพยังไม่เกิดขึ้นจริง ดังนั้น การรื้อฟื้นภาพความรักความผูกพันผ่านอนุภาค⁺ ในเรื่องความทรงจำร่วมของผู้คนทั้งสองดินแดน จึงเป็นหนึ่งในวิธีการของการส่งเสริมสันติภาพในละครซีรีส์เรื่องนี้ ความทรงจำร่วมมีพื้นฐานมาจากความทรงจำดังที่ นอรา (ดูในอังกูร หงส์คนานุเคราะห์, 2560: 155-186) เห็นว่า ความทรงจำเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงอดีตกับปัจจุบัน เพราะปรากฏการณ์ในอดีตเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับการจัดการให้เหมาะสมสอดคล้องกับความรู้สึกและอารมณ์ของคนและสังคมที่เกี่ยวข้องกับความทรงจำนั้นในปัจจุบัน เมื่อเหตุการณ์ในอดีตเป็นสิ่งที่ไม่มีอยู่จริงในปัจจุบัน การค้นหาความทรงจำในอดีตจึงเริ่มต้นจากปัจจุบันก่อน แล้วจึงย้อนกลับไปสู่เหตุการณ์หรือประสบการณ์ที่ผ่านมา ด้วยเหตุนี้ เรื่องราวหรือสิ่งต่างๆ ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันจึงมีส่วนสำคัญต่อการกำหนด หรือจัดวางความทรงจำ ให้เป็นไปตามเงื่อนไขและความต้องการ นอกจากนี้ ครอบครัว ชุมชน และประเทศที่แข็งแรงจะต้องเป็น “ชุมชนแห่งความทรงจำ” และส่งต่อเล่าซ้ำถึงเรื่องราวของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับความทรงจำนั้น (Bellah R.N., Madsen R., Sullivan W., Swidler A. และ Tipton S.M., 1985: p.153) เช่นเดียวกับที่พระคริสตธรรมคัมภีร์สอนถึงคุณค่าแห่งความทรงจำของชุมชน ดังตัวอย่างในพระคริสตธรรมคัมภีร์อพยพ บทที่ 12 ข้อ 1-30 (ดูในสมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2558: 83-85) เล่าถึงชนชาติอิสราเอลที่ฉลองเทศกาลปัสกาเพื่อระลึกถึงการช่วยกู้พวกเขาจากการเป็นทาสในอียิปต์ในฤดูใบไม้ผลิ ชาวอียิปต์ทั่วโลกยังคงทบทวนถึงความทรงจำของชุมชนที่มีคุณค่าดังกล่าวตราบนานปัจจุบัน

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์ (2558 : www.bangkokbiznews.com) ได้ให้ความหมายของ “ความทรงจำร่วม” (Collective Memory) ว่าเป็นเรื่องราวในอดีตของกลุ่มทางสังคมทุกกลุ่มซึ่งได้พยายามสร้างและสถาปนาขึ้น เพื่อเป็นสายใยยึดโยงผู้คนที่เกี่ยวพันกันทั้งหมดร่วมกัน ผ่านกิจกรรมของคนในกลุ่มทางสังคมนั้นๆ ต่อมา เมื่อมีแนวคิดรัฐชาติเกิดขึ้น ความคิดที่เกี่ยวพันกับอดีตในรูปแบบของความทรงจำร่วมถูกแทนที่ด้วย “ประวัติศาสตร์” ที่สร้างขึ้นเพื่อจรรโลงระบบอำนาจทางสังคมและวัฒนธรรมในรัฐชาติสมัยใหม่ จึงไม่น่าแปลกใจที่ “ประวัติศาสตร์” ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างชาติต่างๆ จนนำไปสู่สงครามขนาดใหญ่ของโลกถึงสองครั้ง แต่ขณะเดียวกัน การพัฒนาทางเศรษฐกิจทำให้แต่ละรัฐชาติเริ่มตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องอยู่ร่วมกันอย่าง “สันติ” มากขึ้น ดังนั้น กระบวนการสร้าง “ประวัติศาสตร์” ในหลายพื้นที่ จึงเริ่มเปิดพื้นที่ให้แก่แง่มุมที่ข้ามพ้นกรอบการอธิบายแบบเดิมซึ่งก่อให้เกิดความขัดแย้ง เช่น ประวัติศาสตร์ของสังคมข้ามพรมแดน ประวัติศาสตร์จากกลุ่มคนเล็กกลุ่มคนน้อยในรูปแบบความทรงจำร่วม ดังที่ผู้สร้างละครซีรีส์ฯ “ปักหมุดรักๆ” พยายามสื่อสารผ่านเนื้อหาต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การสร้างความทรงจำร่วมจากกลุ่มตระกูลคนเกาหลีร่วมกันแม้ไม่รู้จักกัน นามสกุลที่ชาวเกาหลีใช้มีอยู่เพียง 250 ชื่อ แต่ที่ได้รับความนิยม ได้แก่ คิม อี พัก เซ และจุง ซึ่งเป็นชื่อสกุลของขุนนางโบราณ ชาวเกาหลีเลือกยกระดับทางสังคมด้วยการตั้งนามสกุลตามชื่อเหล่านี้ ปัจจุบันชื่อสกุลทั้ง 5 กลายเป็น

⁺ อนุภาคคือ เหตุการณ์เดี่ยว ๆ ที่เกิดขึ้นและคงอยู่อย่างอิสระ ปรากฏซ้ำๆ ในนิทานหรือนิยาย และมีความเป็นสากลสามารถเกิดขึ้นกับทุกวัฒนธรรม (Thompson, S., 1977 : pp. 415-416)

นามสกุลของชาวเกาหลีใต้เกินกว่าครึ่งประเทศ จึงต้องระบุจังหวัดต้นตระกูลไว้ในทะเบียนบ้านของแต่ละครอบครัวเพื่อให้ได้รับทราบเรื่องสายตระกูลและบรรพบุรุษ (Sunum Kim, 2020 : Interviewed June 16) ในละครซีรีส์ ปีกหมุดฯ ตอนที่ 3 ปรากฏการสร้างความทรงจำร่วมในเรื่องนี้ เมื่อพระเอกและนางเอกคุยกันถึงตระกูล “รี” ของพระเอกชาวเกาหลีเหนือ ซึ่งมีต้นตระกูลอยู่ในเมือง “ซอนจู” ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเกาหลีใต้ ส่วนนางเอกซึ่งเป็นชาวเกาหลีใต้นั้น ต้นตระกูล “ยุน” ของเธอ อยู่ในเมือง “แฮจู” ซึ่งเป็นเมืองหนึ่งของเกาหลีเหนือ

2. การสร้างความทรงจำร่วมจากภาษาที่เป็นภาษาเดียวกัน ภาษาของผู้คน ทั้งในเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้เป็นกลุ่มตระกูลภาษาเดียวกัน คือ ภาษาเกาหลี อันเป็นภาษาราชการของทั้งสองประเทศ (ธัญญพิศา จันทรธนะกุล, 2562: 13) แม้ว่าคนเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้จะใช้ภาษาเกาหลีเหมือนกัน แต่สำเนียงหรือคำเรียกบางคำก็แตกต่างกัน ดังที่ วีรญา กังวานเจตสุข (2563: www.themomentum.com) ยกตัวอย่างไว้ เช่น คำว่า แท็กซี่ (taxi) ชาวเกาหลีใต้เรียกว่า ‘แทกซี’ ขณะที่ชาวเกาหลีเหนือเรียกแท็กซี่ว่า ‘พัลบารีชะ’ มีความหมายว่า รถ (แท็กซี่) ขนาดเล็ก (ในละครซีรีส์ตอนที่ 4 Netflix ไทยแปลคำนี้ในภาษาเกาหลีเหนือว่า “รถหลักลอย”) หรือในตอนที่ 4 และ 5 ปรากฏคำว่าฮาร์ท หรือ “ฮาที” (heart) ตามสำเนียงการออกเสียงแบบภาษาเกาหลีใต้ แต่ภาษาเกาหลีเหนือไม่ปรากฏคำภาษาต่างประเทศคำนี้ ชาวเกาหลีเหนือใช้คำว่า ‘ซิมจัง’ แปลว่า หัวใจ และไม่พบการทำสัญลักษณ์มือเป็นรูปหัวใจดังเกาหลีใต้ ในเรื่องภาษานี้ ยังมีเหตุการณ์ในเรื่องที่สะท้อนว่า ทั้งสองประเทศนี้ใช้ภาษาแทบไม่แตกต่างกัน จะแตกต่างกันที่สำเนียงเท่านั้น เช่น ในตอนที่ 7 นางเอกแนะนำสาวน้อยชาวเกาหลีเหนือที่ชื่นชอบวงดนตรี BTS ของเกาหลีใต้ ให้ฝึกสำเนียงเกาหลีใต้จากเพลง ภาษาที่คล้ายกันนี้ทำให้ทหารเกาหลีเหนือบางคน ณ ชายแดนเกาหลีเหนือ - เกาหลีใต้ ที่ได้ยินเสียงเพลงชาติเกาหลีใต้ทุกวัน จากลำโพงที่หันเข้ามาทางเกาหลีเหนือ ทำให้สามารถร้องตามได้ก็ไม่ได้เป็นคนเกาหลีใต้

3. การสร้างความทรงจำร่วมจากแนวคิดเรื่องการพลัดพรากและการกลับมาพบกันอีกครั้ง ผ่านเหตุการณ์หลายฉากในละครซีรีส์ตอนที่ 16 ซึ่งเป็นตอนจบ ตัวละครหลักคือพระเอก (ตัวแทนคนเกาหลีเหนือ) - นางเอก (คนเกาหลีใต้) จำต้องพรากจากกัน แต่ก็ได้กลับมาพบกันอีก (แม้จะเป็นช่วงระยะเวลาสั้นๆ ในแต่ละปีก็ตาม) หรือเมื่อนางเอกกลับไปเกาหลีใต้แล้ว คิดถึงกลุ่มแม่บ้านเกาหลีเหนือ ณ หมู่บ้านชายแดน จึงจัดทำผลิตภัณฑ์เสริมความงาม นางเอก (ตัวแทนเกาหลีใต้) ใช้ความ “คะนึงถึง” กลุ่มแม่บ้านเกาหลีเหนือที่ตนรู้จัก (ภาพ 02) เป็นแนวคิดในการจัดทำผลิตภัณฑ์นี้และเป็นผลิตภัณฑ์แบบจำกัดจำนวน (limited edition) สื่อถึงความพิเศษของผลิตภัณฑ์ว่า ผลิตเพื่อแสดงออกถึงความคิดถึงกลุ่มแม่บ้านเกาหลีเหนืออย่างแท้จริง ไม่ใช่ผลิตเพื่อขายเป็นจำนวนมาก หรือในละครซีรีส์ตอนที่ 6 ความคำนึงถึงกันปรากฏในเนื้อเพลงที่นางเอกร้องอำลา กลุ่มทหารเกาหลีเหนือและอำลาพระเอกก่อนที่จะกลับเกาหลีใต้ (พยายามลักลอบกลับในครั้งที่ 2 แต่สุดท้ายก็ไม่สำเร็จ) เพื่อบอกว่า อย่าร้องไห้เสียใจเมื่อเธอจากไปเพราะเธอยังอยู่ในความทรงจำ รวมทั้งเนื้อหาในบทกวี ที่หนึ่งในกลุ่มทหารเกาหลีเหนือ (ซึ่งมักทะเลาะกับนางเอกอยู่เสมอ) เขียนกลอนให้นางเอก “อยู่ดีมีสุข” เมื่อกลับไปถึงเกาหลีใต้

4. การใช้เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ (คือ การมีศัตรูร่วมกัน) เป็นสิ่งยึดโยงความเป็นกลุ่มเป็นพวกเดียวกัน นั่นคือในเนื้อหาตอนที่ 12 เมื่อเหล่าทหารเกาหลีเหนือไปตามตัวพระเอกกลับจากเกาหลีใต้

แล้วร่วมเชียร์ฟุตบอลเกาหลีใต้ที่กำลังแข่งกับญี่ปุ่น เพราะนึกถึงเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ก่อนการแบ่งแยกประเทศ ทั้งเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ล้วนเคยถูกญี่ปุ่นปกครองอยู่ยาวนานถึง 35 ปี ตั้งแต่ ค.ศ. 1910-1945 (อนุช อภาภิรมย์, 2558: 84) ดังนั้น ความทรงจำร่วมในเรื่องความแค้นต่อศัตรูที่มีร่วมกันจึงถูกนำมาใช้ด้วยเช่นกัน

เลข 3 ในนิทาน...การซ้ำเหตุการณ์ 3 ครั้ง กว่านางเอกจะกลับเกาหลีใต้ได้

การซ้ำเหตุการณ์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเสมอในนิทาน ดังที่เอกเซล ออลริค (อ้างในปรีชา อุยตระกูล, 2521: 12-13) ได้เสนอกฎติกดาบรพของนิทานพื้นบ้าน (Epic Laws of Folk Narrative) ที่เป็นเสมือนกฎเกณฑ์การเล่าเรื่องและการผูกเรื่องของนิทาน 12 ประการ ซึ่งกฎข้อหนึ่งคือ “กฎแห่งการซ้ำ” มักเป็นการซ้ำในเรื่องของจำนวน ส่วนใหญ่เป็นจำนวนเลข 3 เช่น ตัวละคร 3 ตัว สิ่งของ 3 อย่าง การกระทำ 3 ครั้ง การกระทำซ้ำๆ เป็นการแสดงออกถึงความสามารถ หรือความตั้งใจของตัวละคร ในการฝ่าฟันเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ การเกิดเหตุการณ์ซ้ำ 3 ครั้งปรากฏชัดเจนในนิทานกริมม์ (นักคติชนชาวเยอรมัน) เรื่องชนนกกทั้งสาม ที่ตัวละครคือพ่อปล่อยชนนกลอยไป 3 ครั้ง และมอบหมายงานให้ 3 ครั้ง (ภัทรา ตั้งคำ, 2529: 132) ในนิทานไทยก็ปรากฏการซ้ำเหตุการณ์ 3 ครั้ง เช่นกัน ตัวอย่างเช่นนิทานเรื่องปลาบู่ทองที่ “นางชนิษฐา” แม่ของ “เอื้อย” โดนฆ่าตายแล้วไปเกิดใหม่ครั้งที่ 1 เป็นปลาบู่ทองครั้งที่ 2 โดนฆ่าแล้วไปเกิดใหม่เป็นต้นมะเขือ และครั้งที่ 3 ต้นมะเขือถูกทำลายจึงไปเกิดใหม่เป็นต้นโพธิ์เงินโพธิ์ทอง (พัชรินทร์ ชัยวรรณ, 2561: 131)

หากพิจารณาการซ้ำเหตุการณ์ในละครซีรีส์ “ปกหมุดรักฯ” ที่เกิดขึ้นซ้ำๆ คือเหตุการณ์ที่นางเอกพยายามลักลอบเดินทางออกจากเกาหลีเหนือ ครั้งที่ 1 ในละครซีรีส์ตอนที่ 3 นางเอกพยายามลักลอบหลบหนีทางทะเล เพื่อไปยังประเทศที่สาม ก่อนวกกลับเกาหลีใต้ ซึ่งครั้งแรกนี้ล้มเหลวโดยที่ยังไม่สามารถออกน่านน้ำนอกเขตทะเลเกาหลีเหนือได้ ครั้งที่ 2 ในละครซีรีส์ตอนที่ 6 ลักลอบเดินทางทางเครื่องบินเพื่อเดินทางไปยังประเทศที่สามก่อนไปเกาหลีใต้ แต่ก็ไม่สำเร็จเนื่องจากเกิดอุบัติเหตุก่อนไปถึงสนามบิน และครั้งที่ 3 ในละครซีรีส์ตอนที่ 9 ลักลอบข้ามพรมแดนผ่านเส้นแบ่งเขตแดนเส้นขนานที่ 38 โดยความช่วยเหลือของพระเอกและกลุ่มเพื่อนและครอบครัวของพระเอก

ตอกย้ำแสวงหา “การรวมชาติ” ...ผ่าน ฉาก บทบาทและบทสนทนาของตัวละคร

การสร้างความรู้สึกถึงการมีความทรงจำร่วมกันในละครซีรีส์เรื่องนี้ ยิ่งตอกย้ำว่า สันติภาพจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการรวมชาติ และหากพิจารณาความคิดเห็นของชาวเกาหลีใต้เรื่องการรวมชาติ ข้อมูลการสำรวจโดยมหาวิทยาลัยแห่งชาติกรุงโซล เผยเมื่อปี 2557 ว่าร้อยละ 44.3 ของกลุ่มตัวอย่างชาวเกาหลีใต้ไม่ยอมรับภาระทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการรวมชาติ (รุ่งนภา (นามแฝง), 2563: www.prachachat.net) ขณะที่ทางการเกาหลีใต้ก่อตั้งกระทรวงการรวมชาติ (Ministry of Unification) ตั้งแต่ปี 2513 โดยมีภารกิจวางแผนนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเจรจาแลกเปลี่ยนความร่วมมือระหว่างเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ การจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการรวมชาติ ตลอดจนงานบริหารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรวมชาติ (Ministry of Unification, 2020 : www.unikorea.go.kr) ในส่วนของพรรคการเมืองก็ปรากฏพรรคการเมืองที่มีนโยบายสำคัญด้านการรวมชาติ นั่นคือพรรครวมชาติเกาหลีใต้-เหนือ (United Future Party) และเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2563

ปรากฏเหตุการณ์น่าสนใจคือ สมาชิกวงชาติเกาหลีใต้-เหนือคนหนึ่งชื่อ “แท ยองโฮ” (Thae Yong Ho) วัย 55 ปี ซึ่งเคยเป็นพลเมืองเกาหลีเหนือ (อดีตอุปทูตประจำสหราชอาณาจักรของเกาหลีเหนือ หลบหนีเข้ามาอยู่เกาหลีใต้เมื่อปี 2559) ชนะการเลือกตั้ง โดยได้คะแนนถึงร้อยละ 58.4 ในเขตคังนัม (เขตที่อยู่อาศัยของผู้คนที่มีฐานะในกรุงโซล เมืองหลวงของเกาหลีใต้) “แท ยองโฮ” นับเป็นผู้ลี้ภัยชาวเกาหลีเหนือคนแรกที่ได้รับเลือกตั้งเข้าสู่สภาแห่งชาติเกาหลีใต้ (เดอะโมเมนตัม, 2563: www.themomentum.com) ขณะที่ก่อนหน้านั้น เมื่อเดือนมกราคม 2563 เกาหลีเหนือมีท่าทีเป็นบวกกับสันติภาพมากขึ้น เมื่อปรากฏรายงานในวันที่ 19 มกราคม 2563 ว่า เกาหลีเหนือ “เปลี่ยนตัว” ผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ จาก นายรี ยอง-โฮ เป็นนายรี ซอน-กวอน ซึ่งก่อนหน้านั้นอยู่ในตำแหน่งประธานคณะกรรมการรวมชาติอย่างสันติของเกาหลีเหนือ และเป็นหนึ่งในผู้มีบทบาทสำคัญเบื้องหลังการเจรจาหลายครั้งระหว่างประธานาธิบดีมุน แจ-อิน ผู้นำเกาหลีใต้ กับนายคิม จอง-อึน ผู้นำสูงสุดของเกาหลีเหนือ เมื่อปี 2561 (สำนักข่าวอิสรา, 2563: www.isranews.org)

ผู้สร้างละครซีรีส์ “ปักหมุดรักฯ” พยายามเสนอแนวคิดเรื่องการรวมชาติ โดยกระตุ้นตั้งแต่เหตุการณ์ในละครซีรีส์ตอน 1 ที่นางเอกพบพระเอกแล้วนางเอกพูดถึงการรวมชาติว่า “หน้าตาคุณตรงสเปกฉันเลย ถ้าคิดเหมือนกัน เจอกันใหม่ตอนประเทศรวมกันแล้วก็คงดีนะคะ” หรือเหตุการณ์ในละครซีรีส์ ตอนที่ 2 ปรากฏฉากอนุสรณ์สถานสัญลักษณ์ของการรวมชาติ ณ ถนนเส้นทางหลวง กลางเมืองเปียงยาง เกาหลีเหนือ ขณะที่พระเอกกำลังรีบขับรถไปช่วยนางเอก (ทั้งฉากอนุสรณ์สถานการรวมชาติและบทบาทของพระเอกที่รีบขับรถกลับไปช่วยนางเอก เปรียบได้กับสัญลักษณ์ของความรักความเอื้ออาทรระหว่างสองประเทศ) ซึ่งกำลังจะถูกกระทรวงความมั่นคงของเกาหลีเหนือจับกุมตัว (สัญลักษณ์การใช้กำลังทหาร) นอกจากนี้ นางเอก (ซึ่งเป็นตัวแทนสื่อถึงความเป็นประเทศเกาหลีใต้) ยังย้ำกับเพื่อนๆ กลุ่มทหารเกาหลีเหนือว่า จนกว่าจะพบกันอีกครั้งเมื่อมีการรวมชาติ เช่นเนื้อหาในละครซีรีส์ตอนที่ 3 ในวันที่พระเอกจะส่งนางเอกกลับบ้านครั้งแรก นางเอกจัดพิธีมอบประกาศนียบัตรให้แก่กลุ่มทหาร ซึ่งฉากนี้แสดงให้เห็นถึงความคิดของทหารเกาหลีเหนือที่มองถึงความเป็นไปได้และความเป็นไปไม่ได้ของการรวมชาติ โดย พลทหารคนแรกได้รับรางวัลความใจดี นางเอกบอกว่ารางวัลที่จะมอบให้มีสองแบบ คือ แบบที่ได้หลังรวมประเทศกับแบบที่สามารถรับได้เลยทันที รางวัลแบบที่ได้หลังรวมประเทศคือเงิน 100 ล้านวอน (ประมาณเกือบสามล้านบาท/ เทียบค่าเงินปี 2563) ส่วนรางวัลที่รับได้เลยทันทีคือข้าวโพด 1 มัด ซึ่งพลทหารคนนั้นคิดว่าการรวมชาติไม่มีทางเป็นไปได้ จึงเลือกข้าวโพดหนึ่งมัดที่จะได้กินทันทีในตอนนั้น ขณะที่ทหารอีกคนมีความหวังว่า “การรวมชาติ” อาจเกิดขึ้นได้ ทหารคนนี้ชื่นชอบละครซีรีส์เกาหลีใต้ เขาจึงได้รับข้อเสนอระหว่างรางวัลที่สามารถรับได้เลยทันทีที่เป็นทีวีหนึ่งเครื่อง (ซึ่งถือเป็นของหรูหราในเกาหลีเหนือ) กับรางวัลที่จะได้รับหลังรวมชาติคือได้รับประทานอาหารกับนักแสดงชาวเกาหลีใต้ที่เขาชื่นชอบ พลทหารคนนี้เลือกรางวัลหลังการรวมชาติ พร้อมกำชับกับนางเอกว่าต้องรักษาสัญญาเมื่อเกิดการรวมชาติ ดังนั้นสิ่งที่ละครซีรีส์พยายามจะสื่อสารคือ มีทั้งคนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการรวมชาติ แม้กระทั่งความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปของเกาหลีเหนือ

ในตอนท้ายๆ ของละครซีรีส์เรื่องนี้ ยังปรากฏฉากการประชุมร่วมกันของบรรดาหน่วยงานความมั่นคงเกาหลีใต้เรื่องการส่งตัวพระเอกชาวเกาหลีเหนือกลับบ้านประเทศ หนึ่งในคณะผู้เข้าร่วมประชุมคือตัวแทนจากกระทรวงรวมชาติ ในฉากก็มีการถามถึงความเห็นของกระทรวงรวมชาติ ซึ่งนั่นก็ผู้เขียนบทความเห็นว่า

ผู้สร้างซึ่งเป็นชาวเกาหลีใต้ ต้องการสื่อว่า เกาหลีใต้ยังให้ความสำคัญกับเรื่องการรวมชาติและต้องรอคอยการรวมชาติ (การกลับมาพบกันอีก) อย่างมีความหวัง จากเนื้อหาและบทสนทนาในตอนต้นที่ 9 และตอนที่ 10 เมื่อพระเอก (ตัวแทนเกาหลีเหนือ) พุดกับนางเอกก่อนที่จะลักลอบส่งนางเอกกลับประเทศ (ส่งนางเอกกลับสำเร็จในครั้งที่ 3) ว่า “เพราะในอดีตแม่ชาวเกาหลีเหนือรอคอยการกลับมาของลูกชายซึ่งไปรบกับชาวเกาหลีใต้อยู่เสมอ เพราะรอคอยถึงสามารถมีชีวิตอยู่ได้ต่อไป” อันเป็นนัยที่สื่อว่าต้องมีความหวังว่าวันหนึ่งจะได้พบกันอีก นั่นคือการรวมชาตินั่นเอง

ตอนจบของเรื่อง...สันติภาพเกิดขึ้นในประเทศที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดแต่ก็ยังเป็นแค่สันติภาพชั่วคราว

เนื่องจากการปูพื้นให้ผู้ชมตามลุ้นความรักระหว่างชายหนุ่มเกาหลีเหนือกับสาวเกาหลีใต้ ซึ่งต้องผ่านอุปสรรคหลายประการ เช่น นางเอกต้องผ่านการเดินทางกลับครั้งที่สาม จึงจะประสบความสำเร็จ (การข้ามเหตุการณ์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่เสมอในนิทาน) ส่วนพระเอกก็ต้องฝ่าฝืนแอบลักลอบเดินทางเข้าเกาหลีใต้ทางโพรงถ้ำขนาดเท่าคนๆ เดียวผ่านได้ ซึ่งต้องใช้วิธีการที่ลำบากเกือบ 24 ชั่วโมงและถ้ำนั้นก็พร้อมจะทลายลงมาเพื่อมาพบกับนางเอกในท้ายที่สุด (ในละครซีรีส์ตอนที่ 10) จนก่อให้เกิดเหตุการณ์พิสุจน์รักแท้ ของทั้งสองฝ่าย ณ ดินแดนเกาหลีใต้และพระเอกก็ถูกส่งกลับเกาหลีเหนือไปพร้อมกับกลุ่มทหารที่มาช่วยพระเอกปฏิบัติภารกิจซึ่งในโลกแห่งความเป็นจริงก็ต้องจบอยู่แค่นี้ แต่เนื่องจากความเป็นนิยายหรือละครซีรีส์ต้องมีทางออกให้ผู้ดูผู้ชมเปรียบกับการตามลุ้นสันติภาพระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้

เนื้อหาตอนจบของละครซีรีส์เรื่องนี้คือตอนที่ 16 พระเอกและนางเอกก็สามารถกลับมาพบกันอีกครั้งด้วยการรอคอยอย่างมีความหวังของพระเอก บวกกับความพยายามของนางเอกครั้งแล้วครั้งเล่า และโชคชะดานำพาผ่านภารกิจในข้ออ้างเรื่องการแสดงดนตรีคลาสสิก (ซึ่งนางเอกเกาหลีใต้เป็นผู้ให้ทุนแก่นักดนตรีและนักศึกษาที่มีความสามารถทั่วโลก) ก่อนที่ทั้งสองคนจะวางแผนให้ได้พบกันปีละครั้ง ครั้งละ 2 สัปดาห์ ณ แผ่นดินที่สามคือสวีเดนแลนด์ (ดินแดนที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดในทางการเมืองการปกครอง) (ภาพ 03) ทั้งหมดนี้จะไม่เกิดขึ้นได้เลย ถ้าไม่ใช่พลังแห่งรักของทั้งสองคนทำลายความแตกต่างผ่านดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อ โดยเนื้อเรื่องนั้นนางเอกตั้งกองทุนเพื่อให้ทุนนักดนตรีคลาสสิกและนักศึกษาดนตรีคลาสสิกที่มีความสามารถจากทั่วโลกมาร่วมกันแสดงดนตรีปีละครั้ง ณ ประเทศสวีเดนแลนด์ (นัยนี้คือเกาหลีใต้พร้อมออกทุนเพื่อการเจรจาสันติภาพเสมอ) และนางเอกก็เฝ้ารอการได้มาพบเจอกับพระเอกซึ่งอีกด้านหนึ่งนั้นพระเอกเป็นนักเปียโนคลาสสิกที่มีความสามารถซึ่งพระเอกนั้นก็ยอมสละตำแหน่งนายทหารหน่วยรบมาเป็นนักดนตรีของวงดนตรีคลาสสิกสาธารณรัฐเกาหลีเหนือ (นัยนี้คือเกาหลีเหนือต้องยอมสลายตัวตน ไม่ใช่กำลังทหารแต่ใช้วิธีการที่ทั่วโลกยอมรับ)

ความน่าสนใจที่ละครซีรีส์เรื่องนี้ใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นเครื่องมือสื่อสารถึงสันติภาพ หรือในเนื้อเรื่องคือเป็นสื่อกลางที่ทั้งสองคนจะได้พบกัน เนื่องจากว่าหากพิเคราะห์ถึงดนตรีคลาสสิกนั้น นับว่าเป็นดนตรีที่มีความไพเราะและมีคุณค่าแต่มีแบบแผนทางดนตรีที่สลับซับซ้อน มีทั้งเพลงประเภทเด่นรำ เพลงรัก เพลงที่บรรยายถึงธรรมชาติ มีลักษณะบรรยายภาพที่ช้าและเร็วสลับกันไป เป็นเพลงที่มีศักยภาพสูงในการสื่อสารทางอารมณ์และสติปัญญาอย่างเข้มข้นและลึกซึ้ง และสามารถตอบสนองการรับฟังของมนุษย์เราได้ในทุกระดับ

นับเป็นผลงานของศิลปินที่มีความสมบูรณ์ ความบริสุทธิ์ ความกระจ่างชัดในด้านเนื้อหาและแบบแผนหรือรูปทรง ทั้งเป็นสมบัติล้ำค่าของมวลมนุษยชาติ (ดนตรีบำบัด PianoTherapy @บ้านครูภาณุ, 2557: www.facebook.com) อย่างไรก็ตาม ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร (2562: www.thepeople.co) นักวิชาการด้านดนตรี ระบุว่าดนตรีทุกอย่างล้วนเท่าเทียมกัน และเหนืออื่นใด เขาเห็นต่างกับคำกล่าวที่ว่า “ดนตรีเป็นภาษาสากล” เพราะหากไม่เปิดใจพร้อมที่จะเรียนรู้ ดนตรีหลากหลายรูปแบบในโลกนี้ อาจจะเป็นเสียงแปลกแปร่งที่คุณไม่มีวันเข้าใจได้เลย ดังนั้นหากพิจารณาที่ผู้จัดทำละครซีรีส์เรื่องนี้ใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อที่ทำให้พระเอกและนางเอกได้พบกันอีกครั้งนั้น ผู้เขียนบทความเห็นว่าผู้จัดทำละครซีรีส์ “ปักหมุดรักฯ” ต้องการสื่อสารว่าหนทางสู่สันติภาพของทั้งสองประเทศต้องพร้อมเปิดใจเจรจาระหว่างกัน ต้องไม่ใช่กำลังและต้องมีความหวังในระยะยาว แม้ทุกวันนี้จะเป็นเพียงแค่สันติภาพระยะสั้นๆ ก็ตาม

บทสรุป

สัญลักษณ์ความรักของพระเอกและนางเอกในละครซีรีส์เรื่องนี้คือสันติภาพระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ที่ทั้งสองฝ่ายต้องสลายตัวตนและสิ่งที่จะยึดโยงให้เกิดสันติภาพได้คือความทรงจำร่วมของทั้งสองฝ่าย อย่างไรก็ตามสิ่งที่ซีรีส์เรื่องนี้บอกในตอนจบคือความพยายามรวมชาติของทั้งสองประเทศยังเป็นสิ่งที่ปรากฏเพียงชั่วคราวและเกิดขึ้น ณ แผ่นดินอื่นคือประเทศที่สามที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดและต้องอาศัยทั้งความพยายามและโชคชะตาตลอดจนต้องรอคอยอย่างมีความหวังอยู่เสมอ

รายการอ้างอิง

- กุลลาบ มัลลิกะมาส. 2519. **คติชาวบ้าน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- คมกริช ดวงมณี. 2563. **Crash Landing on You โดนเกาหลีเหนือจวก ปลอมมาก! ลั่นคนติดซีรีส์ "ไร้ ยางอาย"** (ออนไลน์). <https://www.sanook.com/news/8046154/>, 30 มีนาคม 2563.
- จักรกริช สังขมณี. 2563. **Crash Landing On You: ตาม “สหายผู้กอง” ไปซื้อของที่ “จ้งมาดง”** (ออนไลน์). https://www.the101.world/crash-landing-on-you/?fbclid=IwAR0WXQNfeAR9WZfHOApC45SwgPq63ZwfMDvgSWU4IJXppNalaz3_0Gxvvtk, 13 กุมภาพันธ์ 2563.
- เจิมสิริ เหลืองศุภภรณ์. 2563. **วิเคราะห์ Crash Landing on You ซีรีส์เกาหลีที่ฉลาดคลุกเคล้าอารมณ์ สุข เศร้า รัก บู๊ระทึก ไปจนถึงปัญหาการเมืองการทหาร!** (ออนไลน์). https://thestandard.co/crash-landing-on-you-scene-analysis/?fbclid=IwAR1kK6X4ux_77ht2ehuT9T2LiTR1-onzS2yb0FPX8jKayXBC4oMeM_S9hM, 31 มกราคม 2563.
- เจือ สตะเวทิน. 2517. **คติชาวบ้านไทย**. กรุงเทพมหานคร: สุทธิสารการพิมพ์.
- ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร. 2562. **“ดนตรีไม่ใช่ภาษาสากล” ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร นักแต่งเพลงคลาสสิก ดีเอ็นเอ ไทย** (ออนไลน์). <https://thepeople.co/narongrit-dhammabutr-classical-music/>, 2 พฤษภาคม 2563.

- ดนตรีบำบัด PianoTherapy @บ้านครุภานู. 2557. **กลุ่มดนตรีคลาสสิก (Classic Music)** เพื่อการพัฒนา I.Q.,E.Q.และสมาธิ (ออนไลน์).
<https://www.facebook.com/211786218849212/photos/a.868376139856880/954040671290426/?type=1&theater>, 8 มีนาคม 2563.
- ดำรง ฐานดี. 2546. **สาธารณรัฐเกาหลีและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีกับความมั่นคงของประเทศไทย**. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม. (อัดสำเนา).
- เดอะโมเมนต์. 2563. **แท ยองโฮ อดีตทูตเกาหลีเหนือ สร้างประวัติศาสตร์ คว่ำชัยชนะในเขตกังนัม ย่านหรูในกรุงโซล** (ออนไลน์). https://themomentum.co/former-north-korean-diplomat-wingangnam-district/?fbclid=IwAR1ioRO_cLhJ9KEqor1ZpTIakqKNNHHXCXSIY0hc-qocs8P5EL37jb-A4Oo, 17 เมษายน 2563.
- ไทยพีบีเอสนิวส์. 2561. **ชาวเกาหลีใต้หวังผลประชุมสุดยอดปูทางสู่สันติภาพ** (ออนไลน์). <https://news.thaipbs.or.th/content/271900>, 13 มิถุนายน 2563.
- ธัญญพิศา จันทร์ธนะกุล. 2562. **เกาหลีเล่มเดียวรู้เรื่อง**. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พรินท์ติ้ง. ปรานี เชียงทอง. 2526. **วรรณกรรมสำหรับเด็ก**. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.
- ปรีชา อุตระกุล. 2521. **วรรณกรรมพื้นบ้านจากตำบลรังกาใหญ่ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา**. กรุงเทพมหานคร: กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ.
- ปิ่นเพชร ภูจำพล. 2563. **Romantic Comedy: จิตวิทยากับหนังรักที่บอกว่าทำไมหนังโรแมนติกถึงมีอิทธิพลต่อเรามากเพียงนี้** (ออนไลน์). <https://adaybulletin.com/know-agenda-romantic-comedy/468227fbclid=IwAR19Yz68gCeNmIFPrM5NSu8WTZsa4ZLzPsynu65bTtiCRiKLhcnfmcw0g>, 15 กุมภาพันธ์ 2563.
- พัชรินทร์ ชัยวรรณ. 2561. “ตัวเลขในนิทาน: การศึกษาเชิงเปรียบเทียบความหมายของตัวเลขในนิทานกริมม์และนิทานพื้นบ้านไทย.” **วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์**. 37 (1): 123-138.
- ภัทรา ตั้งคำ. 2529. **วรรณกรรมพื้นบ้านของเยอรมัน**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รุ่งนภา (นามแฝง). 2563. **Crash Landing on You ความอยากกรวมชาติเกาหลีที่คลออยู่หลังเรื่องรักโรแมนติก** (ออนไลน์). <https://www.prachachat.net/spinoff/entertainment/news-427324>, 7 เมษายน 2563.
- วิเชียร ณ นคร. 2531. **รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษานิทานพื้นบ้านในจังหวัดนครศรีธรรมราช**. จังหวัดนครศรีธรรมราช: วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช.
- วีรญา กังวานเจิดสุข. 2563. **ความน่ารักอย่างจงใจเมื่อภาษาเหนือปะทะภาษาใต้ใน Crash Landing on You** (ออนไลน์). https://themomentum.co/north-to-south-crash-landing-on-you/?fbclid=IwAR1CHi9xkWh_03mxxzB5H6K9GhNi7Mg4sPoB3DnT51yaPWbyQJaj6617_jQ, 12 เมษายน 2563.

- สรรรควัฒน์ ประดิษฐ์พงษ์. 2543. “L'infinito : กวีนิพนธ์โรแมนติกอิตาเลียนกับสุนทรีย์ทางภาษาของ
อังกฤษ.” **วารสารอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. 29 (2): 79-96.
- สมาคมพระคริสตธรรมไทย. 2558. “พระคริสตธรรมคัมภีร์อพยพ บทที่ 12 ข้อ 1-30.” ใน **พระคริสตธรรม
คัมภีร์**. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สมาคมพระคริสตธรรมไทย.
- เสาวลักษณ์ อนันตศานต์. 2538. **นิทานพื้นบ้านเปริยบเทียบ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- 2557. **นิทานพื้นบ้าน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักข่าวอิศรา. 2563 . **เกาหลีเหนือ "เปลี่ยนตัว" ผู้ดำรงตำแหน่งรมว.กระทรวงการต่างประเทศ ความ
เคลื่อนไหวที่อาจนำไปสู่ "การปรับโฉมครั้งใหญ่" ด้านนโยบายการทูตของรัฐบาลเปียงยาง (ออนไลน์)**.
https://www.isranews.org/isranews-other-news/84637-news03_84637.html, 17 เมษายน 2563.
- อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. 2558. **ความทรงจำ ประวัติศาสตร์ และการเฉลิมฉลองระลึกถึง (ออนไลน์)**.
www.bangkokbiznews.com/blog/detail/636477, 16 เมษายน 2563.
- อนุช อภาภิรมย์. 2558. **สงครามเย็นในแดนโสม วิกฤตที่ยังไม่สิ้น**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.
- อังกูร หงษ์คณานุกะระห์. 2560. “ความหมายของพื้นที่ เงื่อนไขของความทรงจำ : ความสัมพันธ์ระหว่างความ
ทรงจำกับการให้ความหมายของพื้นที่ บ้านห้วยกบ.” **วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**.
43 (2): 155-186.
- Bellah, Robert N, Richard Madsen, William M. Sullivan, Ann Swidler, and Steven M. Tipton.
1985. **Habits of the Heart: Individualism and Commitment in American Life**.
Berkeley: Univ. Calif. Press.
- Kate Moon. 2020. **The 10 Best Korean Dramas to Watch on Netflix** (Online).
<https://time.com/5835519/best-korean-dramas-netflix/>, May 12, 2020.
- Ministry of Unification. 2020. **Brief information** (Online).
https://unikorea.go.kr/eng_unikorea/about/aboutmou/information/, May 20, 2020.
- Sunam Kim. Ph.D. Candidate, Southeast Asian Studies Program, Busan University of Foreign
Studies (ISEAS/BUFS). 2020. **Korean Surnames**. Interviewed, June 16.
- Thompson, S. 1977. **The folktale**. Berkeley: University of Californian Press.

ภาพประกอบ

ภาพ 01 ภาพละครซีรีส์ตอนที่ 16 สื่อถึงการพรากจากกัน ณ จุดแบ่งเขตแดนทางเส้นทางแผ่นดิน
ที่มา: <https://i.pinimg.com/564x/92/87/9c/92879c08447c01037b8714f2a513733b.jpg>, 11 มิถุนายน 2563.

ภาพ 02 ภาพนางเอกปกปิดสถานภาพชาวเกาหลีใต้ของตนและใช้ชีวิตร่วมกับชาวเกาหลีเหนือ
ที่มา: <https://www.prachachat.net/wp-content/uploads/2020/03/02-1-1024x683.jpg>, 11 มิถุนายน 2563

ภาพ 03 ฉากจบแบบนิทาน พระเอกนางเอกยืนกอดกันมีความสุข ณ สวิตเซอร์แลนด์
ที่มา: https://cdn.kstarlive.com/cover/2020/02/17/large_bcb73332ec48c4c64a1638b7da6f8dc9ec947239.jpeg, 11 มิถุนายน 2563.